

דף י"ח ע"א

סכום מחלוקת אביי ורבא לשיטת רש"י ותוס'

תוס'		רש"י		
אביי	רבא	אביי	רבא	
נמכר כמה שצריך	נמכר כמה שצריך "ונמכר" - כמה שצריך "בגנבתו" - בגניבה א'	נמכר פעם אחת	נמכר פעם אחת "ונמכר" - פעם א' "בגנבתו" - בגניבה א'	גניבה אחת באדם אחד
נמכר כמה שצריך	נמכר פעם אחת על הראשונה כמה פעמים שצריך, ועל השניה לא נמכר כלל	נמכר פעם אחת	נמכר 2 פעמים על כל גניבה פעם אחת	שתי גניבות באדם אחד
נמכר כמה שצריך "ונמכר" - כמה שצריך "בגנבתו" - גם בשתי גניבות	נמכר פעם אחת	נמכר פעם אחת "ונמכר" - פעם א' "בגנבתו" - גם בשתי גניבות	נמכר 2 פעמים	אדם אחד בשתי גניבות
נמכר פעם אחת לראשון כמה שצריך ולשני לא נמכר	נמכר פעם אחת	נמכר 2 הפעמים לכל אדם פעם אחת	נמכר 2 פעמים	2 בני אדם גניבה אחת מכל אחד
נמכר 2 פעמים	נמכר פעם אחת	נמכר 2 פעמים	נמכר 4 פעמים	2 בני אדם

2 גניבות מכל אחד	לכל אדם 2 פעמים	לכל אדם פעם אחת	לראשון על 2 הגניבות ולשני לא נמכר
------------------	-----------------	-----------------	-----------------------------------

דף י"ח ע"א, ע"ב

סכום מחלוקת ר"ע ר"א ור"ש לפירוש רש"י, תוס', ר"ת והי"מ

"אם רעה בעיני אדוניה אשר כתיב: לא קרי: לו יעדה והפדה לעם נכרי לא ימשול למכרה בבגדו בה"

המ"ד	הפירוש	אם	רש"י	תוס'	ר"ת	יש מפרשים
	ר' עקיבא - אין שפחות אחר אישות - יש שפחות אחר שפחות	למקרא	דורשים "בבגדו" בחיריק לשון בגד, כלומר שיעדה ואז: "לא ימשול למכרה".	דורשים "בבגדו" בחיריק כרש"י.	דורשים "בבגדו" בחיריק ולשון בגידה כי אם רצה לומר בגד היה צריך לקרוא "בבגדו".	"אשר לו ייעדה" הקרי בוי"ו כלומר ייעד אותה לו. ואז "לא ימשול..".
	ר' אליעזר - יש שפחות אחר אישות - אין שפחות אחר שפחות (לפירוש ר"ת הפוך: ר"ע סובר יש אחר אישות ואין אחר שפחות ור"א להיפך)	למסורת	דורשים "בבגדו" בקמץ ולשון בגידה והכוונה שבגד בה האב כשמכרה לאמה. ואז: "לא ימשול למכרה", ואם ר"ל בגד היה צ"ל ביו"ד.	דורשים "בבגדו" לשון בגידה שבהמשך הפסוק כתוב "בבגדו בה" ואם הוא לשון בגד היה צריך לכתוב "בבגדו עליה".	דורשים "בבגדו" בלי יו"ד ווי"ו והוא לשון בגד, כי אם רצה לומר לשון בגידה היה צריך לכתוב בבגדו בוי"ו או בבגדו ביו"ד.	"אשר לא ייעדה" הכתיב באל"ף כלומר שלא ייעד אותה אלא סתם מכורה ואז "לא ימשול למכרה".
	ר' שמעון - אין שפחות אחר אישות - אין שפחות אחר שפחות	למקרא ולמסורת	דורש גם כר' עקיבא וגם כר' אליעזר ולכן גם כשקידשה וגם כשמכרה לאמה ולא יעדה לא יכול למוכרה יותר.			
	הקושיא על פירוש זה		א. אם ר"א סובר לשון בגידה מזה שלא כתוב יו"ד גם לשון בגד לא נקרא כשלא כתוב "וי"ו?" ב. אין דרך התורה לכתוב אותיות אלו בתוך אותיות הפעולה, ואין ראייה מזה שלא כתוב ביו"ד.	מדוע הקדים את ר"ע לפני ר"א, הרי ר"א היה רבו של ר"ע? (גם על פירוש רש"י והי"מ קשה קושיא זאת)	הקשו המפרשים: מה הראיה של ר"א מזה שלא כתוב יו"ד או וי"ו, הרי אין דרך התורה לכתוב, כדלעיל? ותירץ המהר"ם: בפירוש רש"י הפשטות של המקרא זה ל' בגד, ובאים לשנות בגלל שלא כתוב יו"ד וזה לא מובן, אבל כאן הפשטות בלשון בגד ואין לשנות וגם בלי הראיה שאין יו"ד ווי"ו	לפי פירוש זה לר"ע מדובר שייעד אותה וא"כ מה כוונת התורה ב"והפדה" הרי לאחר הייעוד אין פדיון?

למה ר"ת לא הפך לגמרי את שיטות ר"א ור"ע כך שר"א יסבור יש אם למקרא ור"ע אם למסורת ויפרש כהפשטות? תירוק: בגמ' בסנהדרין ובבכורות מוכח ששיטתם כך. איך הי"מ יפרשו את הפסוק "אם לא תמצא חן בעיניו"? וצ"ל שלאחר שיעדה היתה רעה בעיניו וגירשה. ר"ש אומר אם למקרא ולמסורת רק כשאינם סותרים זה את זה, אבל כשסותרים (כמו בסוכה לגבי ג' או ד' דפנות) אומר אם למקרא ולא למסורת.

בהו"א				מהלך הגמ'			
באומר "מעכשיו"	באומר לאחר ל' יום	באומר שלא אמר לאחר ל'	הדין בייעוד	ס"ד - קמ"ל	"פשיטא"	המשל	
נלמד מייעוד ומקודשת למפרע	בס"ד נלמד מייעוד ומקודשת למפרע, ולמסקנא מקודשת בסוף ל'	-----	מקודשת למפרע המקור	שייעוד לרבנן נחשב כאומר "מעכשיו", וכמו"כ באומר מקודשת למפרע?	ס"ד שייעוד לא נחשב כאומר מעכשיו אלא לאחר ל' יום, ובאומר לאחר ל' תהיה מקדשת למפרע; קמ"ל שנחשב כאומר מעכשיו ואז מקודשת למפרע	כמו בייעוד לרבנן מקודשת למפרע, כי נחשב כאומר מעכשיו - כך גם באומר מעכשיו מקודשת למפרע	רש"י בברייתא א'
							רש"י בברייתא ב'
							תוס' בברייתא א'
							תוס' בברייתא ב'

סכום סוגיית "רשות הגבוה בכסף" - כ"ח: כ"ט.

הדיוט- משיכה הקדש - כסף יתומים - מהתורה כהדיוט ומדרבנן גם כהקדש

התיקר - המוכר בא לחזור			הוזל - הקונה בא לחזור			קנה ב..	
יתומים	הקדש	הדיוט	יתומים	הקדש	הדיוט		
חוזרים תקנת חז"ל שקונים (בכסף כהקדש 1)	חוזר מעיקר הדין, דקונה בכסף	אינו חוזר מעיקר הדין, דקונה במשיכה	אינם חוזרים כיון שמהתורה דינם כהדיוט	אינו חוזר לא יהא כח הדיוט חמור מכח הקדש	אינו חוזר מעיקר הדין, דקונה במשיכה	משיכה	מכר להדיוט
חוזרים כיון שמהתורה דינם (כהדיוט 3)	אינו חוזר ולא אומרים "לא יהא כיון שבהדיוט מקבל "מי שפרע"	חוזר מעיקר הדין, ומקבל "מי שפרע"	חוזרים אע"פ שדינם כהקדש, כאן יפסידו שלא יתעסקו (אתם 2)	אינו חוזר מעיקר הדין, דקונה בכסף	חוזר מעיקר הדין, ומקבל "מי שפרע"	כסף	
אינם חוזרים כיון שמהתורה דינם כהדיוט	אינו חוזר לא יהא כח הדיוט חמור מכח הקדש	אינו חוזר מעיקר הדין, דקונה במשיכה	אינם חוזרים שירצו להתעסק אתם, כנ"ל	חוזר מעיקר הדין, דטוב הוא להקדש	אינו חוזר מעיקר הדין, דקונה במשיכה	משיכה	קנו מהדיוט
חוזרים דאל"כ יאמרו להם נשרפו חטכם בעליה	אינו חוזר ולא אומרים "לא יהא" כי זה גורם רעה להקדש	חוזר מעיר הדין, ומקבל "מי שפרע"	חוזרים כיון שמהתורה דינם כהדיוט. אע"פ שמקבלים "מי שפרע"	אינו חוזר ולא אומרים "לא יהא" כיון שבהדיוט מקבל "מי שפרע"	חוזר מעיקר הדין, ומקבל "מי שפרע"	כסף	

1) זהו המקרה היחיד שיתומים דינם כהקדש. 2) גיטין נ"ב: 3) תוס' כ"ט. ד"ה אטו

אינו חוזר- משלם כזמן הקנין הראשון. חוזר- משלם כמחיר ששוה עכשיו

הוזל: חוזר/100 אינו חוזר/200

התיקר: חוזר/200 אינו חוזר/100